

Het grote conflict – studie 2

In studie 2 komen verschillende aspecten aan bod:

1. bescherming in hoge nood
2. trouw blijven te midden van vervolging
3. zorg voor elkaar

Elk van deze thema's heeft te maken met de realiteit van het leven (het leven zonder meer, maar ook het leven van de gelovigen). En dat is niet altijd even rooskleurig. Dat heeft soms te maken met persoonlijke keuzes die iemand maakt; soms maken mensen het elkaar moeilijk (door egoïsme, hebzucht, machtswellust, ...); soms ook dragen we de gevolgen van foute keuzes (nu en in het verleden) die we maken als maatschappij (ook wanneer God en zijn gebod, de waarden van het evangelie aan de kant geschoven worden). Je kunt er moeilijk omheen: in alle tijden en over het hele aardrond zijn er vreselijke, pijnlijke dingen gebeurd (en gebeuren nog steeds): onrecht en onderdrukking, oorlog en soms onmenselijk geweld, ziekte, natuurrampen, ... – het loont de moeite om elk van deze elementen eens te googelen, je krijgt telkens een indrukwekkende lijst!

Of je het nu toedicht aan satan, of aan de zonde, of aan de soms verregaande domheid en hardheid van mensen, het resultaat blijft pijnlijk. En het treft zowel gelovigen als ongelovigen. Niet abnormaal dat soms de vraag klinkt (zowel bij niet gelovigen als bij gelovigen): waar is God?

1. Die vraag wordt ook gesteld in het studieboekje. Als antwoord wordt het volgende geschreven: *“Het antwoord ligt voor het oprapen, maar is misschien niet heel makkelijk te vatten voor ons: zijn hart is gebroken. Zijn ogen staan vol tranen. ... Hij laat toe dat de gevolgen van rebellie zichtbaar worden...”* (o.a. dood van onschuldige kinderen bij de inname van Jeruzalem). Wat is uw reactie hierop? Is dit niet een antwoord van mensen die in een luxepositie zitten, een leven waar het meeste gesmeerd loopt? Stel dat je zelf de gruwel van oorlog ondergaat... Praat hierover met elkaar.

1. Bescherming

“²God is voor ons een veilige schuilplaats, een betrouwbare hulp in de nood. ³Daarom vrezden wij niet, al wankelt de aarde en storten de bergen in het diepst van de zee. ⁴Laat de watervloed maar kolken en koken, de hoge golven de bergen doen beven.” – Psalm 46:2-4

“Wees niet bang, want ik ben bij je, vrees niet, want ik ben je God. Ik zal je sterken, ik zal je helpen, je steunen met mijn onoverwinnelijke rechterhand.” – Jesaja 41:10

“Moet je door het water gaan – ik ben bij je; of door rivieren – je wordt niet meegesleurd. Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren, de vlammen zullen je niet verschroeien. ³Want ik, de HEER, ben je God, de Heilige van Israël, je redder.” – Jesaja 43:2,3

Dit zijn maar enkele van de vele bijbelteksten waar bescherming wordt beloofd. In sommige commentaren wordt hier gretig en in idyllische bewoordingen op ingespeeld. Hoe vertaal je dit echter naar de soms vreselijke realiteit? We zouden het kunnen vragen aan Job, aan Stefanus, aan Johannes de Doper, aan de vele christenen in de arena's of hangend aan een paal als brandende toorts. We zouden het ook kunnen vragen aan mensen vandaag, ook vaak gelovigen, die te kampen hebben met hongersnood, onmenselijke onderdrukking, dodelijk oorlogsgeweld, fatale ziektes, alles vernietigende branden of overstromingen, ...

2. Hoe ga jij om met die **'beschermingsteksten'**? Mag je die confronteren met de realiteit, of is dit een gebrek aan geloof?
3. Wat als christenen te maken krijgen met zwaar lijden? Mogen we er dan van uitgaan dat het geen 'goede gelovigen' zijn zoals sommigen beweren (zie bv. in het boek Job of Johannes 9)? Staaf uw antwoord vanuit de Bijbel.

De voorzienigheid spaart christenen...
In het studieboekje verwijst deze titel naar de vlucht van 'de christenen' naar Pella, toen Jeruzalem rond het jaar 70 werd belegerd en uiteindelijk verwoest. Dit wordt vaak heel heroïsch en triomfantelijk verteld. Toch is het goed om weten dat er heel veel vraagtekens worden geplaatst bij de historiciteit van dit gebeuren. Er zijn geen archeologische bewijzen, eerder tal van onopgeloste vragen. Ook is het zo dat de oudste geschreven bron dateert uit 324-325 n. Chr, dus 250 jaar later, van de hand van de kerkvader Eusebius van Caesarea. Bovendien wordt vaak niet vermeld dat ook vele Joden zijn kunnen vluchten, bv. naar Jamnia, dat een belangrijk centrum werd van Joods leven en leren.

4. Als 'bescherming' niet inhoudt dat je behoed wordt voor alle mogelijke tegenslagen of gevaren, wat is dan volgens u toch **de meerwaarde van geloof**? Welke vorm kan 'bescherming' aannemen?
5. Commentaar in het lesboekje: *"God is oppermachtig en stuurt gebeurtenissen op aarde zo dan dat zijn goddelijke doelen uiteindelijk bereikt kunnen worden. Zelfs in de zwaarste periodes waarin satans aanvallen het vurigst zijn, beschermt en bewaart God zijn kerk."* Is het God dan enkel te doen om het voortbestaan van zijn (onze?) kerk (in het O.T.: het volk), en **telt welzijn van het individu niet**? Is dit echt een troostende gedachte als je zelf in diepe miserie zit? Is het egoïstisch om ook aan je eigen geluk te denken?

2. Trouw te midden van vervolging

Het leven is niet altijd een zoet broodje, ook niet – en soms vooral niet – voor gelovigen. Jezus zelf kon erover meespreken. Hij ging voluit voor het goede, en daarvoor moest hij soms tegen gevoelige schenen schoppen, zeker daar waar traditie, macht en 'regulitis' belangrijker waren geworden dan welzijn en recht. Dit werd uiteindelijk ook zijn dood. Hij wist dat ook zij die in zijn voetsporen zouden treden vaak niet gespaard zouden worden: *"Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden, want voor hen is het koninkrijk van de hemel."* ¹¹Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van Mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. ¹²Verheug je en juich, want je zult rijkelijk beloond worden in de hemel; zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten." (Jezus' openingsrede in Mat 5:10-12). In zijn slotrede komt Jezus hierop terug: *"Dan zal men jullie onderdrukken en doden, en jullie zullen door alle volken worden gehaat omwille van mijn naam."* ¹⁰Velen zullen dan ten val komen, ze zullen elkaar uitleveren en elkaar haten." – Mat 24:9, 10

Lees ook Handelingen 8:1-3 (vervolging door Saulus na de steniging van Stefanus), en Hebreëen 11:35-38 ('geloofshelden' die op allerlei manieren vervolgd en gedood werden).

Merk op:

- ◆ Jezus begint zijn Bergleer met 9x het woord '**gelukkig**' of '**zalig**' (zaligsprekingen in Mat 5). Het Aramese woord **ASJRE** dat met 'zalig' vertaald wordt, gaat over op weg zijn, onderweg zijn. Jezus geeft aan dat je je kunt oprichten en (weer) op weg kunt gaan, ook bij moeilijkheden en zelfs onder vervolging.
- ◆ In Mat 5 heeft Jezus het over vervolging '**vanwege de gerechtigheid**' (= het goede doen) en '**omwille van Mij**'. In Mat 24 '**omwille van mijn naam**'. De naam geeft in Hebreeuwse context iemands eigenheid aan. Vervolging dus wanneer iemand wil zijn als Jezus.
- ◆ De tegenstand en vervolging waarover Jezus spreekt in Mat 24 zit in een context van hele slechte tijden (oorlogen, hongersnoden, aardbevingen, ...). Doorheen de geschiedenis kregen minderheden en 'buitenbeentjes' in slechte tijden wel vaker de zwartepiet toegespeeld. Ze waren en zijn helaas vaak nog perfecte **zondebokken** bij epidemieën, mislukte oogsten, enz...: Joden, 'heksen' (vaak vrouwen die veel van kruiden afwisten), zigeuners, vreemdelingen, ... En ja, ook christenen, zeker in de beginperiode van het christendom en vandaag nog in bepaalde streken.
- ◆ Dat '**elkaar uitleveren en elkaar haten**' is in penibele tijden helaas vaak realiteit.
- ◆ In Matteüs 24 waarschuwt Jezus dat **niet iedereen stand kan of zal houden** bij zware moeilijkheden.
- ◆ In Hebreëen 11 worden vervolgd die trouw bleven geprezen. De schrijver voegt eraan toe dat ze '**te goed waren voor deze wereld**' en dat ze 'iets beters verwachtten'.
- ◆ Handelingen 8 geeft aan dat vervolging en diaspora **de verspreiding van het evangelie niet tegenhielden**.

6. **ASJRE!** Je kunt je oprichten en doorgaan. Vandaag spreekt men vaak over 'resilience', veerkracht. Wat helpt jou om je op te richten? Wie of wat helpt je om 'stand te houden' (blijf niet hangen bij clichéantwoorden zoals 'mijn geloof'; geef aan wat precies jou kracht en moed geeft)?
7. 'Vervolging' (of uitsluiting, spot, tegenkating) omdat je gelovig bent, omdat je 'anders' bent... Heb je dat zelf ook al meegemaakt? Kan dit in sommige gevallen ook gebeuren omdat we té anders willen zijn (marginaal)?
8. Vervolging **omwille van de gerechtigheid**... (in Hebr. 11: ze waren te goed voor deze wereld). Reactie? In kerkelijke kringen krijg je soms de indruk dat elk van onze leerstellingen (en soms ook alle tradities en voorschriften) een kwestie is van leven of dood (gered worden of verloren gaan). Is dat terecht? Waarvoor zou jij tot het uiterste trouw blijven, en waarvoor eigenlijk niet? Zijn compromissen soms acceptabel (of nodig), of niet?
9. Het boek Handelingen vertelt hoe de vervolgingen en de daaropvolgende diaspora **evangelisatie** een boost gaven in plaats van alles lam te leggen. Hoe zou jij dit verklaren? Is dit misschien een reden om ook te verlangen naar moeilijker tijden (ik heb adventisten ontmoet die a.h.w. verlangden naar vervolging...)?

3. Zorg voor elkaar

In moeilijke tijden is zorg voor elkaar van groot belang. Handeling 4:32-35 toont hoe in de eerste gemeente met grote vrijgevigheid gedeeld werd, zodat niemand behoeftig achter bleef. Handelingen 5 bericht over tal van genezingen. Hoofdstuk 6 vertelt dan weer hoe een en ander beter georganiseerd wordt wanneer een bepaalde groep mensen achtergesteld dreigt te worden (diakenen worden benoemd). In hoofdstuk 12 zien we hoe de medegelovigen steun vinden bij elkaar en samen bidden wanneer Petrus gevangengenomen wordt.

In vier van zijn brieven heeft Paulus het over een collecte die gehouden wordt voor behoeftige geloofsgenoten te Jeruzalem (Lees 2 Kor 8:1-15).

Jezus had zelf het voorbeeld gegeven. Zijn hele openbare leven lang nam hij het op voor zieken, zwakken, en verstotenen, los van rang, stand of afkomst (ook Samaritanen en 'heidene').

In zijn openingsrede (de Bergleer in Mat 5-7) geeft hij al aan dat het niet enkel gaat om 'zich houden aan de geboden' (bv. niet doden), maar uiteindelijk om liefhebben. Jezus' slotrede (over de tekenen der tijden - Mat 24) wordt vaak aangegrepen om vooral uit te kijken naar signalen m.b.t. 'het einde'.

De conclusie van Jezus zelf situeert zich in een heel ander register: als de tijden moeilijk zijn, dan is het belangrijk dat er mensen zijn die zorg dragen voor 'mededienaren': **"Daarom moeten ook jullie klaarstaan, want de Mensenzoon komt op een tijdstip waarop je het niet verwacht. ⁴⁵Wie is de betrouwbare en verstandige dienaar die door zijn heer is aangesteld over het huispersoneel om hun op tijd te eten te geven? ⁴⁶Gelukkig de dienaar die daarmee bezig is wanneer zijn heer komt."** (24:44-46). In de laatste redevoering in het evangelie van Johannes, net voor zijn gevangenneming, benadrukt Jezus wat hij echt belangrijk vindt: **"Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben. ³⁵Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn."** (Joh 13:34,35). Zie ook Joh 15:12,13,17

In zijn geschrift "Over de Pest", beschrijft bisschop Dionysius de verschrikkingen van de grote epidemie die in 251 n. Chr. grote delen van het Romeinse Rijk teisterde, waarbij hij melding maakt van de ontelbare doden en de paniek die heerste onder de mensen. Hij beschrijft hoe velen hun naasten in de steek lieten uit angst om zelf besmet te raken, zelfs als ze nog niet ziek waren. Hij beschrijft ook hoe sommigen hun dierbaren in eenzaamheid achterlieten om te sterven. Echter, het meest opvallende van zijn verslag is de reactie van de christelijke gemeenschap. Dionysius beschrijft hoe de christenen niet alleen voor hun eigen zieken en stervenden zorgden, maar ook voor de heidenen die door anderen waren verlaten. Hij schrijft over hoe de christenen de zieken verzorgden, ongeacht hun geloof of afkomst, en hoe ze zelfs hun eigen leven riskeerden om anderen te helpen. Dionysius benadrukt dat de christenen niet werden gedreven door eigenbelang of angst voor de dood, maar door liefde en mededogen. Hij beschrijft hoe velen van hen stierven terwijl ze voor anderen zorgden, en hoe hun daden van onbaatzuchtige liefde een diepe indruk maakten op de heidense samenleving. Hun moedige acties hielpen bij het verspreiden van het christelijke geloof en het vestigen van een reputatie van barmhartigheid en naastenliefde. Het toont hoe in een tijd van angst en wanhoop, de christenen een licht van hoop en zorg waren voor degenen die het het meest nodig hadden.

10. In hoeverre kunnen of moeten wij ons spiegelen aan hoe het er **in de eerste christengemeente** aan toe ging? Eén voorbeeld: "ze hadden alles gemeenschappelijk..." Hoe kan een en ander toegepast worden?
11. Had Jezus gelijk om naar het einde van zijn leven vooral **liefde** (en in Joh 17 ook 'eenheid') te benadrukken? Denk je dat de christenheid in het algemeen (en onze kerk in het bijzonder) hieraan beantwoordt?
12. **Liefde, herkenningspunt bij uitstek van Jezus' volgelingen...** Dat klopt toch niet, het gaat toch vooral om de 'ware leerstellingen'? Of niet?
13. Johannes 16:1-3 bevat een bijzondere (en verontrustende) uitspraak van Jezus: **"Dit alles heb Ik tegen jullie gezegd om te voorkomen dat jullie je geloof verliezen. ²Jullie zullen uit de synagoge gezet worden, en er komt zelfs een tijd dat iedereen die jullie doodt, meent daarmee God te dienen. ³Maar ze doen dat omdat ze de Vader en Mij niet kennen."** Haat en vervolging in plaats van wederzijdse zorg van mensen die in God geloven... Hoe komt het toch dat gelovigen het elkaar soms zo moeilijk maken?
14. Bespreek samen wat Dionysius schreef n.a.v. de epidemie in 251 n. Chr. Vergelijk dit met onze COVID periode. Vandaag de dag zijn er heel veel (niet christelijke) mensen én organisaties die op bewonderenswaardige manier aan liefdadigheid doen. Hoe staat u hier tegenover?
15. In een van mijn kerken werd gebeden voor 'vervolgde christenen' (heel algemeen). In die periode was de zware vervolging (en uitmoording) van de Rohingya's volop in het nieuws. Een van de leden reageerde: waarom bidden we zo in het algemeen voor vervolgde christenen en niet voor die Rohingya's in Myanmar? Reactie?